

336. Isten kiemeli a lelket a maga kicsinységéből, III. Szent hegyére emeli fel őt

Imádkozzuk a 79. számú éneket:

*Áhitattal készülődjünk, testvérek,
Emlékére ama titkos estének,
Hol a piros borból Krisztus vére csordul
S lesz a kenyér áldozata testének!*

*Dicsőség a magasságban Istennek,
Jézus és a tanítványok így zengtek.
A húsvéti ének szállott fel az égnek,
Zengje velük buzgó szava mindennek!*

Az Ószövetségben Isten már sokszor beszélt arról a hegyről, amelyhez Ő oda akarja gyűjteni az embereket, és oda özönlének a nemzetek. Isten hegye messze van, és amikor mi közelebb akarunk menni, hogy elérjünk Istenhez, Aki a hegy csúcsán vár bennünket, ez az aszkétika szférája.

Amikor pedig Jézus felvezet Isten hegyére, az a kontempláció szakasza. **A kontemplatív magatartás az, amikor az ember engedi, hogy Isten vezérelje őt.**

Jézus Nagycsütörtökön, az utolsó vacsora után este a Sion hegyéről a Kedron patak völgyén túl, a szembelevő Olajfák hegyére vezette fel a tanítványait.

I. Hálaadó zsoltárokat énekelve mentek a Cenákulumból az Olajfák hegyére

Jézus már a kiválasztott tanítványait: Pétert, Jakabot és Jánost felvezette az imádság hegyére, amelyet ma Tábor hegy néven őriz a keresztény hagyomány. Azon a hegyen ugyanis megmutatta, mi történik az emberrel az imádságban: A Táborhegyen az Atyaisten szólt: *Te vagy az én szeretett Fiam* (Mt 17, 5). Az imádságban az ember szól Istenhez. Az Olajfák hegyén hallhatták az apostolok, amíg el nem aludtak: „*Atyám, ha lehetséges, múljon el tőlem a szenvedésnek ez a kelyhe! De ne az én akaratom legyen, hanem a Tied!*” (Lk 22, 42).

Az imádság hegyén tehát **az imában való találkozás valósul meg**. Minket is Jézus hívott ide Szent Gellért hegyére, hogy itt **a Sziklatemplom mélyén Jézushoz hasonlóan megéljük az imádság mélységeit**. Az Atya, a Mennyei Atya szól hozzánk, mi pedig válaszoljunk Neki! Jézus minket is hívott a hegyre. Amikor a szíve titkait sorolta, akkor is a hívás hangzott el: *Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak vagytok, és akik az élet terheit hordozzátok, én felüldítelek titeket!* (Mt 11, 28). Amikor Jézus azt mondja: – *Jöjjetek hozzám mindnyájan!* –, akkor ebben benne van a vonzatás témája is. **Ő hív, Ő vonz magához, mi pedig Eléje hozzuk a szívünket az imádással**, ahogyan a Zsoltáros mondja: *A mi imádságunk is szálljon az Úr elé, akárcsak a tömjénfüst száll az égre!* (vö. Zsolt 140, 2).

Jézus az Olajfák hegyén kérte a tanítványokat: virrasszanak, tartsák nyitva a szemüket, emeljék fel a szívüket az imádságban a Mennyei Atyához! De leragadt a szemük, öntudatlan álomba merültek. Mi pedig Jézus biztatásának megfelelően, Aki megkérdezte: *Egy órát sem tudtok velem eltölteni?* (Mt 26, 40), **akarjuk ezt az órát Ővele együtt eltölteni, hiszen minket is hív a hegyre**, ahol az imádságban Isten Atyánkkal találkozunk!

Ha tömjén lenne itt, és rátennénk a parázsra, annak a füstje lassan emelkedne az ég felé. Most **a szívünket izzítsuk tüzesre**, és tegyük rá a mi lelkünk gyöngyeit, mint a tömjén-szemeket! Engedjük, hogy annak az illata emelkedjen az Úr felé! Nemcsak arról van tehát szó, hogy én, az

ember lassan emelem fel a szívemet Istenhez, hanem sokkal inkább arról, hogy **Isten vonzza magához az én szívemet**. A *Jelenések könyvében* János apostol arról beszél: *a szentek imádságát angyal viszi Isten felé* (vö. Jel 1, 1). Ahogyan a Getszemáni kertben angyal jött, és megerősítette Jézust, úgy most kérjük, hogy a mi angyalunk jöjjön, erősítse meg az Isten imádsására vágyódó szívünket, emelje fel egyre inkább imánkat a Mennyei Atya elé, hogy egybekapcsolódhasson a szívünk Isten Lelkével! Az az imádság a maga legmélyebb mivoltában nem más, mint Isten és a lélek egybekapcsolódása.

Tartsunk ki most áhítatos csendben, abban a reményben, hogy **miután mi már mindent megtettünk**, amit emberileg meg lehetett tenni, most **Isten fog „lépni”**. Isten az, Aki lehajol hozzánk, hogy azután egyre magasabbra, **az Ő hegyére vezesse a mi szívünket**.

Isten hozzánk intézett szavát meghallani, és arra válaszolni boldogság, Istennel való egybekapcsoltság. Erről énekeljük a 79. számú éneket:

*Isten szavát hallotta az emberség,
S áldozattal hódolt Néki minden nép.
Boldogok, mi hittünk, édes fiak lettünk
S áldozatunk maga lett az Istenség.*

II. Nyissuk meg az ajkunkat, amikor Jézus felvezet minket is a hegyre!

Amikor az imádságban Istennel találkozunk, akkor nemcsak azt kéri: Nyissuk meg a szemünket, hanem azt kéri: zárjuk le! Ha mi nem tudjuk eléggé, akkor Ő majd segít. A Dávid király féle bűnbánati zsoltárban a Zsoltáros így imádkozik: *Nyisd meg, Uram, ajkamat, hogy a Te dicséretedet hirdesse szavam!* (Zsolt 50, 17): Az Úr hajlandó átvenni a kezdeményező szerepet, Ő nyitja meg ajkunkat az Ő dicséretére. Amikor az imádságban ilyen „**kinyitott lélekkel**” ajkunkat is kitarjuk, akkor mit mondunk a dicsőség kifejezésére? Azt, amit már annyiszor hallottunk már Egyházanyánktól, és vele együtt mondjuk: „Dicsőség az Atyának, dicsőség a Fiának és dicsőség a Szentléleknek!” **Amikor az ember kimondja ezt a három legszentebb nevet**, akkor az imádságban megtapasztalhatja: **megrezdül rá Isten szíve**. Isten, a szentháromságos **végtelen Fölség magához vonja az imádkozó ember lelkét**. Aki itt a földön tud dicsőítést mondani a Szentháromságnak, annak a teste lehet, hogy a földön van még, de a lelke már a mennyei dicsőségben van Istennél.

Johann Sebastian **Bach** mondta: „**Minden zene célja, hogy hirdesse Isten dicsőségét és üdítse a lelket**. A zenének ez a nagy fejedelme tudta, mit jelent az ének, a zene. **Ő imádkozott, amikor énekelt**, ő énekelt, amikor imádkozott. Az ő zenéje égbe szárnyaló imádság. Akkor ezzel a gondolattal: – a zenének és az imának a célja, hogy hirdesse Isten dicsőségét és felüdítse a lelket – most **engedjük, hogy** az Istentől megnyitott ajkunkból ez a dallam a hegyen, az imádság hegyén minket váró **Istenhez szálljon!** Az isteni Karmester vezényel. Figyeljünk, mikor adja meg a kezdésre a jelet! Amikor pedig aztán a Karmester beint, akkor **szóaljjon meg egy szívvel, egy szájjal, egy lélekkel Isten népének közössége**, hogy azután a földi énekünk bekapcsolódjék az isteni milióban, az Isten jelenlétében élő mennyei kórus énekébe, az angyalok énekébe! A kinyilatkozásból tudjuk, hogy mit énekelnek az angyalok: a háromszoros szent Istent dicsőítik. Most itt a Fiú előtt leborulva dicsőítsük Vele együtt az Atyát és a Szentlelket!

Énekeljük a misében oly sokszor szívből énekelt szentháromságos dicsőítést:

*Szent vagy, szent vagy, szent vagy, mindenség Ura, Istene!
Dicsőséged betölti a mennyet és a földet. Hozsanna a magasságban!
Áldott, Aki jön az Úr nevében, Hozsanna a magasságban!*

III. Mit énekeljünk Neki?

Az isteni Karmester tehát azt a dallamot vezényli, amelyet Ő írt. A kotta ennek az isteni Szerzőnek a kezében található, de megtanít rá. Azt mondja: *Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a kereszjtét, és úgy kövessen engem!* (Mk 8, 34).

Mit énekeljek Neki? Azt a dallamot, azt a vezérszólamot, amelyet **Ő élt elénk.**

Engedjük, hogy

- **Ő vezérelje az lépteinket** a kereszttúton,
- Ő vezényelje az **énekünket**, amely a mennyország felé szárnyal,
- Ő vezényelje az **életünket egészen a mennyországig!**

A karmesterre figyelni kell, különben szétesik a dallam. A prófétával együtt mi is mondhatjuk: *Szemem elbágyad egészen, miközben a magasba a hegy felé tekintek* (Iz 38, 14). De fölfelé tekint ő akkor is. Erőltetjük a nézést, hogy lássuk a dallam kottáját. Amikor valaki nézi a kottát, hogy jól tudjon énekelni, akkor ez összpontosítást igényel. Azon a dallam-leírásán – amelyet Úr Jézus ad a kezünkbe – **ott van a kereszt.** A keresztre figyelés összpontosítást igényel és eredményez, mert ha az ember nem annak megfelelően lépi meg a félhangot, akkor már hamisan szól az énekünk. Mi nem valami képet vagy szobrot nézünk, **nemcsak a kottát nézzük – amely a dallam rögzülése, vetülete – , hanem az isteni Szerzőt, Jézust.** Azt a Jézust, **Aki** élénk rajzolja a kotta-fejeket, és **megadja a dallam-ívet. Mi hűségesen, egyre emelkedettebb lélekkel, egyre magasabbra követjük azt a dallamot,** mert ez **az isteni Karmester** nemcsak a pulpituson áll, mint a zenekar élén a karmester, hanem **az Ő szent hegyén húz, vonz, int magához.** Kérjem ezért ezt az isteni Karmestert: *Uram, nyújtsd le kezed a magasból!* (Zsolt 143, 7). Ez az isteni Karmester a kereszt magasáról is lenyújtja a kezét – mint Assisi Szent Ferencet –, és átölel. Megélhetem, amit a Zsoltáros így fogalmazott meg: *Vágyva vágytam az Úrhoz, és Ő lehajolt hozzám. Meghallgatta jajszavamat, és kivont a sírgödörből, az undok iszapból. Sziklára állított engem* (Zsolt 39, 2-3).

Itt az isteni szimfonikus költeménybe belehallatszik a patak csobogása, a folyamok tapsolása. A Zsoltáros szólama így hangzik: *Tapsoljanak a folyamok, ujjongjanak velük a hegyek az Úr előtt!* (Zsolt 97, 8-9). A vizek – amelyek a nagy hegyből fakadnak – nemcsak gyenge gyermek módjára csacsognak a köveken, ahogyan aláhullanak, hanem a folyamok, a nagy vizek a maguk erejével ujjonganak. Mint egy taps, hatalmas vas-taps hódolnak a létüket szerző teremtő Isten előtt. A nagy folyamok talán visszavágyódnak a szűztiszta hegyek magasába, ahol életük fogantatott és elindult.

A lélek-mennyasszony pedig teljes joggal vágyódhat Isten hegyére. Kérheti: *Vigyél magaddal! Siessünk, el innét!* Ezt a vágyat a **Magasságbeli felé való törekvést ugyanis Isten adja belénk. Ő vonz,** az Ő magas, nagy hegye. Amikor erre az isteni Karmesterre tekintünk, akkor lélekben kimondhatjuk: nemcsak a Szentháromság nevét, hanem Istent Urunknak is szólíthatjuk. Micsoda kitüntetés: kimondhatjuk ennek a végtelen fölségű hatalmas, nagy Magasságbelinek, a magasságbeli Istennek a nevét! Ha így mondjuk: „Urunk!”, „Istenünk!”, **micsoda gyönyörűséget élhet meg az ember már itt a földön, mert magáénak mondhatja a Magasság Urát,** hiszen Isten nekünk ajándékozta önmagát, sőt most készül arra, hogy magához ragadja a lelkünket a mennybe, a mennyország magas hegyére.

Az *Énekek éneke* mennyasszonyával mondhatjuk tovább: *Futok Utánad, mint keneteid illata után a leányok* (Én 1, 4). Mert a Te szentségednek illata, a Te édes Szentlelked olajának az illata vonz, Uram.

Nemcsak azt mondom:

- **vágyódom Utánad,**
- vigyél fel a magas hegyedre!

Azt is kérem:

- **őrizz meg engem, Uram, Önmagadnál!**
- fogadj be egyre jobban magas hegyen levő hajlékomba!

Énekeljük a 79. számú éneket:

*Mondá Jézus az utolsó szent esten:
„Vérem e bor, ez a kenyér az én testem”.
Hiszem, amit mondott, aki hisz, az boldog,
Hát még aki lakomáját élveztem!*

IV. Az isteni Karmester is egyre jobban mutatja az utat fölfelé a hegyre

Amikor a karmester vezényli a zenekart, annak a kézmozdulata magával ragadja a résztvevőket. A dallam egyre magasabbra tud ívelni. **Hogyha valaki nem bírja az iramot, csetlik-botlik vagy elesik, akkor Ő olyan jóságos Életvezető,** nemcsak Dallamvezető; hogy **felemeli azt, aki elesett.** Ugyanitt mondja a Zsoltáros: *Isten ugyanis szereti az igaz embert* (vö. Zsolt 145, 8). Az út tehát a hegyre vezet fel.

Nagycsütörtök estéjén az Olajfák hegyére tekintünk, de bármennyire is ez a sötétség órája, nem ez az utolsó pillanat. *A Mennyei Atya ugyanis kiragad bennünket a sötétség hatalmából, és helyet ad szeretett Fia országában!* (Kol 1, 13), ahogyan ezt Pál apostol írja

V. Hogyan történik ez az Isten hegyére, az Örök Világosság hegyére való kiragadtatás, felvezettetés?

Jób, az Ószövetség nagy szenvedője, aki ugyancsak mélységeket, sötétségeket élt meg, azt mondja: *Ifjúságom óta Atyám volt az Isten, anyámnak méhétől Ő vezérel* (Jób 31, 18). Az egész földi élet, a földi életre való beszületés, a 9 hónapos magzati lét után csak újabb előkészület arra, hogy kiragadjon a földi élet sötétségéből a mennyei világosságra. Hogy mennyire így van, imádkozhatjuk a Zsoltáros bölcs szavait: *Világosságodat és hűségedet küldd el, azok vezéreljenek engem szent hegyedre, a Te hajlékodbá!* (Zsolt 42, 3). Erre az örökkévaló Fényre, az örökkévalóság hegyére való megszületéshez nem kell rohanva hívni a bábaasszonyt. Nagyobb segítségünk van: Krisztus drága vére árán kaptunk életet, és születtünk meg az örök életre, és ezt a krisztusi vért ma különösen is imádjuk. Test és vér a mi testünkben, a mi vérünkben éltetővé válik. Elküldte Isten az Ő Egyszülött Fiát, hogy elvezéreljen bennünket az Ő szent hegyére.

A sötétségben az ember nem látja, hogy hová kell lépnie, de ha nagyon akar menni, akkor **a sötétben akár tapogatózva, lépésről-lépésre a buktatókat kerülve megy felfelé a hegyen, hogy Istenhez érjen.** De amikor Isten már a Napfényt küldi, a világ Világosságát, akkor a lélek megtapasztalja: *Uram, lábam előtt tágas utat nyitottál* (Zsolt 17, 37). A lélek megtapasztalhatja Isten ígérését. *A Győztes – a Győztes, Isten – a magasságokra vezet engem, ahol énekelhetem zsoltárait* (Hab 3, 19). Hogyha nem elégséges az emberi lépések lendülete, ha hosszúnak tűnik az út, míg megyünk fölfelé Isten hívására a hegyre, az Ő hegyére, akkor az Úristen csodát művel. Magával ragadja az embert.

Amikor Egyiptomból kivonult az ószövetségi választott nép – mert Isten csodát művelt a kedvéért –, akkor az Úr szava így hangzott: *Magatok láttátok, mintegy sasszárnyon hordoztalak benneteket, és ide hoztalak magamhoz* (Kiv 19, 4). Ha az ember a maga erejével már nem tud felmenni a magasságos hegyre, akkor **Isten az, Aki mint a fiókáját szárnyán hordozó sas-madár felemeli a lelket.** Fölragadja a magasságokba. A kicsi sas-fióka talán nem tudja, hogy mi vár rá, amikor az anyja először veszi a szárnyaira. Mi, Jézus tanítványai már tudjuk, hogy mi vár ránk. Mert Jézus az Olajfák hegyén nemcsak a Getszemáni hegy magasságába vezette az apostolokat, hanem még magasabbra. A feltámadása után a 40. napon az Olajfák hegyének a csúcsára. Amióta Jézus a hegyről felment a mennybe, azóta **nekünk mennyei honvágyunk van.** Már tudjuk: *a mi igazi hazánk a mennyben van* (Fil 3, 20). Amikor tehát Jézus a magasságokba akar vezetni, amikor a hegyre vonz bennünket, Isten hegyére, akkor mindig a legmagasabbra, a mennyei házára is gondol. Nyilván **végig kell mennünk a tanítványokkal az úton, amelyet Jézus mutat nekünk. Ő megy elől.** A Cenákulumból, az utolsó vacsora terméből is Jézust követve mentek ki az apostolok

zsoltárt zengedezve az Olajfák hegyére. De Jézus nemcsak a sötétség mélységeibe vezette az apostolokat, hanem a mennyei magasságok felé is ama Áldozócsütörtökön, amikor a mennybe ment. Azóta a mi jobbik énünk már oda vágyódik. A földi ember a földies gondolkodások és vágyak ígézetében él. A mennyország polgára – akit Isten az Ő hegyére vonz – az valamiképpen átalakul, megváltozik. Tudja azt, hogy hol van a jobbik énje, mert az nem más, mint Krisztus szeretetétől megragadott emberi mivolta. A szeretetnek ez a törvénye: „Ahol a kedves van, oda vágyódik a szerelmese is. **Ahol a Vőlegény van, oda vágyódik a lélek-jegyese is!**”

Amikor így a mennyország felé, a mennyország hegyére tekintünk, akkor gondolhatunk arra, amit a Zsoltáros mondott: *Básán hegyei mit irigykedtek a hegyre, amely az Úrnak kedves hegy lett?* (Vö. Zsolt 67, 16-17). Magaslatai már nem számítanak, nem a ti vonzásotok kell, hogy érvényesüljön a lelkünkön. **Minket az e-világ magaslatai helyett az isteni magasság vonz. Boldogan adjuk át tehát magunkat ennek az isteni vonzásnak!** Boldogan esdekeljem: **Vezess fel magas hegyedre!** Mondjam Neki a *Jelenések könyve* üzenete alapján, amikor azt ígérte: *Úgy jövök el, mint a tolvaj* (Jel 16, 15). **Isteni Tolvaj, lopd el az én szívemet! Ragadd magadhoz az én lényemet oda, ahol már Te vagy, a mennyország hegyére!** A jegyesnek egy-egy ilyen kérése nem maradhat válasz nélkül. A *Jelenések könyve* végén halljuk a szózatot: „*Jöjj, megmutatom néked a mennyasszonyt, a Bárány jegyesét!*”, ti. az Egyházat. Az apostol János apostol írja: *Lélekben elragadott az angyal engem egy magas hegyre, és megmutatta a mennyből, Istentől alászállott szent várost, Jeruzsálemet, amely Isten dicsőségében ragyogott. Tündökölt, mint a drágakő, mint a kristálytisztá jáspis... A városnak nincs szüksége sem napvilágra, sem holdsugárra. Isten dicsősége világítja meg. Fénye pedig a Bárány. Világosságában járnak az emberek* (Jel 21, 9-11. 23-24).

Várjuk ezt az angyalt, aki nekünk is meg akarja mutatni a Bárányt, mert mi vagyunk a Bárány jegyese, az Egyház. A Bárány pedig Jézus, az Ő szent hegyén vár. Mondjuk Neki: „Jöjj, édes isteni Vendég! Hívogatlak.” Ez az isteni Vendéglátó válaszol. Azt mondja: „Jöjj fel gyermekem isteni hegyemre! Engedd egyre jobban vezetni és vonzatni magadat!” – Ilyen kedves invitálásra mit is mondhat a lélek: „Szívesen, Uram. Nemcsak megyek, hanem futok keneteid illata után. Szaladok Hozzád, mert szeretnék mielőbb Nálad lenni! Ezt az Utánad való vágyakozást is Te öntötted a szívembe.

Úgy szeretnék már Nálad lenni! Vigyél magaddal egyre fölfelé, egyre jobban, egyre közelebb Hozzád!” Boldogan, földi terhektől könnyült lélekkel mehetünk az úton, amely a hegyre vezet föl, egyre magasabbra. A mi jó Urunk gondoskodott úti eledelről. Vándor-fiak édes reménysége ez. Az Eucharisztia lelkünk tápláléka. Minél többször vesszük magunkhoz, annál inkább megkönnyebbedik az ember a föld vonzásától, és **egyre jobban betölti őt az isteni hegy, Isten hegyének a vonzása. Isten vonzása, Aki a szent hegyén lakik.**

A *Hozsannában* a könyv vége felé találjuk meg a 314-es számú éneket: *Adoro te devote* – címmel Aquinói Szent Tamás himnuszát. A magyar szöveg mind a négy versszakát imádkozzuk:

*Rejtőző Istenség, hittel áldalak,
Ki elrejtetél itt bor s kenyér alatt.
Szívem Te előtted megalázkodik,
Mert ha Téged szemlél, megfogytokozik.*

*Sebeid Tamással nem szemlélhetem,
Te vagy mégis, vallom, Uram, Istenem.
Add, hogy egyre jobban higgyek Teneked,
Tebenned reméljek és szeresselek!*

*Kegyes pelikánunk, égi szeretet,
Véredben, tisztátlant, moss meg engemet,
Egy cseppje elég, ha a mérlegbe hull,*

Az egész világnak bűnváságául.

*Jézus, most csak arcod leplét láthatom,
Add meg, Uram, amit úgy szomjúhozom,
Boldogan, lepletlen lássam színedet,
És dicsőségében dicsérhesselek!*